

Raport Komisji ds. Jakości Kształcenia

(rok akademicki 2021/2022)

Potrzeby nauczycieli akademickich uczestniczących w organizacji procesu kształcenia w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej dotyczące realizowania kształcenia praktycznego przygotowującego do pracy w zawodzie.

Spis treści

1. Nauczyciele akademicy – opis grupy badawczej
2. Potrzeby nauczycieli akademickich pracujących w APS – Analiza ankiety
3. Rekomendacje

1. Nauczyciele akademicy

W badaniu wzięło udział zaledwie 39 nauczycieli akademickich APS, z czego 74% to doktorzy, a 18 % stanowili doktorzy habilitowani. Spośród magistrów w badaniu wzięło udział tylko 8 %. W badaniu nie wziął udziału żaden profesor.

Tabela 1. Nauczyciele akademicy w podziale na Instytuty APS

Instytut:	Liczba uczestników badania	Procent
Edukacji Artystycznej	7	17,9
Filozofii i Socjologii	7	17,9
Pedagogiki	10	25,6
Pedagogiki Specjalnej	2	5,1
Psychologii	7	17,9
Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji	6	15,4
Katedra Profilaktyki Społecznej i Pracy Socjalnej	0	0
Ogółem	39	100,0

Najliczniejszą grupę stanowili nauczyciele zatrudnieni w Instytucie Pedagogiki (25,6%) oraz w Instytutach: Edukacji Artystycznej, Psychologii oraz Filozofii i socjologii (po 17,9% w każdym). Nauczyciele pracujący w Instytucie Wspomagania Rozwoju Człowieka i Edukacji Pedagogiki Specjalnej stanowili 15,4%. Instytut Pedagogiki Specjalnej reprezentowało 2 nauczycieli co stanowiło 5,1% próby.

77% badanych stanowiły kobiety, 23% to byli mężczyźni.

Najlichniesza grupa ankietowanych pracuje w APS od 10 do 20 lat – 19 osób. W przedziale czasowym od 1 roku do 5 lat stażu w Uczelni znalazło się 8 osób z 39 uczestniczących w badaniu, podobnie jak w grupie od 5 do 10 lat pracy w APS. Nauczyciele akademicy o stażu większym niż 20 lat pracy w APS stanowili (4 osoby).

Zdecydowana większość nauczycieli akademickich biorących udział w ankiecie w przeciągu ostatnich 4 lat prowadziła zajęcia o charakterze praktycznym (warsztaty, laboratoria, ćwiczenia), mające na celu przygotowanie studentów do wykonywania zawodu. Stanowili oni 97% wszystkich uczestników badania. Jedynie 3% ankietowanych nie prowadziło tego typu zajęć.

2. Potrzeby nauczycieli akademickich pracujących w APS Analiza odpowiedzi zawartych w ankiecie.

2.1. Potrzeby nauczycieli akademickich związane z procesem kształcenia praktycznego realizowanego w Akademii.

Jedna osoba wskazała, że nie potrzeb w tym zakresie, jedna osoba nie zrozumiała treści pytania, 37 osób zgłosiło potrzeby w bardzo szerokim zakresie. Dotyczyły one:

- warunków pracy (sprawnie działający sprzęt komputerowy z możliwością prowadzenia zajęć hybrydowych, wyposażenie i ustawienie sprzętów w salach: tablice kredowe na kółkach, materiały do zajęć, typu mazaki, kredki, papier szary, kartki białe itp., ustawienie ławek w podkowę, stoliki i krzesła na kółkach, aby można było sobie je dowolnie ustawiać w zależności od potrzeb, pracownie do zajęć praktycznych: pracownie specjalistyczne do nauczania robotyki, sala przeznaczona do realizacji zajęć treningowych).
- organizacji zajęć (wyjścia na zajęcia terenowe, zajęcia z praktykiem na terenie uczelni, odpowiednia opłata dla tego typu zajęć dla osób spoza uczelni, czas dla specjalistów zewnętrznych wydzielony w planie kształcenia).
- realizacji praktyk (możliwość opłat dla wszystkich praktyk).
- form komunikowania się ze studentami, którzy ujawniają się jako osoby niebinarne (ustalenie na poziomie uczelni sposobu komunikacji),
- pomocy dotyczącej wykonywania napisów/transkrypcji do filmów edukacyjnych, obsługi sprzętów komputerowych.

2.2. Ocena zabezpieczania w/w potrzeb w opinii nauczycieli akademickich.

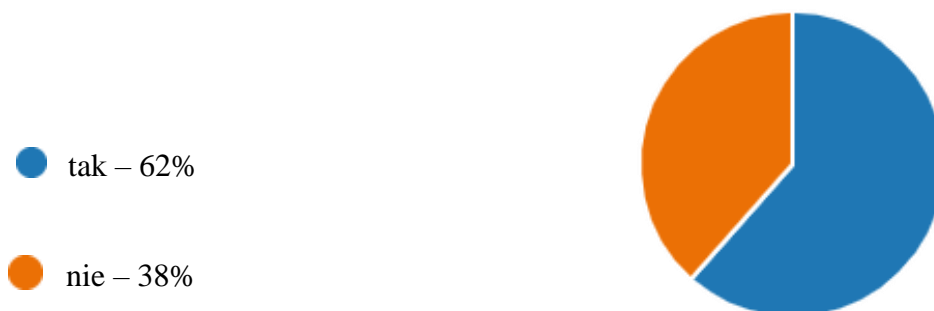
Zależnie od potrzeby – opinie wahały się od negatywnych po pozytywne. Według większości respondentów (26 respondentów) wymienione przez nich potrzeby są zabezpieczone w stopniu niewystarczającym. Część nauczycieli twierdzi, że praktyczna strona kształcenia i jej waga pozostaje coraz bardziej na uboczu, podobnie jak wsparcie Uczelni w zakresie doksztalcania i rozwoju kadry akademickiej. Respondenci wskazywali na: przestarzały sprzęt komputerowy i oprogramowanie w pracowniach komputerowych (Office 2010), zawieszający się system operacyjny, brakujące przedłużacze USB, umożliwiające zewnętrzne podłączenie pendrive'a. Respondenci zwracali uwagę na fakt powszechnego używania prywatnego sprzętu komputerowego oraz na brak odpowiednich pomieszczeń i narzędzi do pracy nad przygotowaniem materiałów dydaktycznych (np.: „opracowuję filmy, ale nie mam odpowiedniego oprogramowania pozwalającego na pocięcie nagrania, myślę, że uczelnia mogłaby mi w tym pomóc”). Dla respondentów ważnym aspektem są również warunki klimatyczne panujące w pomieszczeniach – „w cieplejsze dni przydałyby się wentylatory (niestety nie ma ich w każdej sali)”, „żaluzje nie pozwalają na zupełne zacinienie sali (co jest przydatne podczas niektórych eksperymentów)”. Pojawiły się negatywne opinie, dotyczące strony internetowej, pozwalającej rejestrować osoby na konferencję. Według respondentów nie działa ona jak należy.

Wśród ankietowanych pojawiły się również pozytywne opinie (10 osób). Wskazywano, że potrzeby są zabezpieczone w zakresie prowadzenia zajęć- można prowadzić je w mniejszych grupach, komputery działają, chociaż są problemy z przewodami, gdy trzeba podłączyć własny komputer (szczególnie brakuje przejściówek HDMI). Wskazywano na zadowolenie z pomocy technicznej zapewnianej przez pracowników APS.

Podsumowując, nauczyciele byli bardzo krytyczni wobec wspierania ich potrzeb przez uczelnię. Pojawiło się wiele głosów stwierdzających brak wsparcia w tym zakresie. Wypowiedzi uzasadniające stanowisko dotyczyły:

- rozwoju zawodowego (konieczność samodzielnego wyszukiwania grantów, projektów, konferencji, itp.)
- sprzętu komputerowego (wskazanie na fakt, że jest on przestarzały, często nie działający, częste braki w możliwości podłączenia pendrive; konieczność wykonywania pracy na własnym sprzęcie komputerowym).
- organizacji zajęć (istnieje potrzeba organizacji większej liczby zajęć w terenie).

2.3. Czy posiada Pani/Pan wiedzę na temat pozyskiwania wsparcia nauczycieli w sytuacjach pracy ze studentami o specjalnych potrzebach edukacyjnych?

1. Wiedza na temat pozyskiwania wsparcia nauczycieli w sytuacjach pracy ze studentami o specjalnych potrzebach edukacyjnych

Badani nauczyciele akademicy w 62% odpowiedzieli, że posiadają wiedzę na temat pozyskiwania wsparcia w sytuacjach pracy ze studentami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. 38% nauczycieli akademickich odpowiedziało, że takiej wiedzy nie posiada.

2.4. W jakich sytuacjach i z jakim powodzeniem nauczyciele akademicy korzystali ze wsparcia związanego z pracą ze studentami o specjalnych potrzebach edukacyjnych?

50% nauczycieli akademickich uczestniczących w ankiecie deklarowało, że nie korzystali ze wsparcia w sytuacjach pracy ze studentami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Pozostali respondenci wskazywali na korzystanie z pomocy Pełnomocnika Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami pana Wojciecha Polaka, wsparcie dyrekcji Instytutu i poradni psychologicznej dla studentów oraz tłumacza języka migowego. Wdrażano pracę hybrydową dla studentek w ciąży lub w chorobie. Dwie osoby uczestniczyły w szkoleniach z zakresu pracy ze studentami o SPE. Jedna osoba była asystentem naukowo-metodycznym dla studentki z poważną chorobą wzroku.

Nauczyciele zgłaszali potrzebę wsparcia zakresie pracy ze studentami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, szczególnie sygnalizowali potrzebę wsparcia podczas pracy ze studentami ze spektrum autyzmu- zespołem Aspergera.

2.5. Potrzeby w zakresie rozwoju własnej wiedzy dotyczącej realizacji zajęć praktycznych typu ćwiczenia/warsztaty/laboratoria

6 osób z ankietowanych nie ma potrzeb w zakresie rozwoju własnej wiedzy dotyczącej realizacji zajęć praktycznych. 2 osoby nie mają zdania, a kolejne 2 nie udzieliły żadnej odpowiedzi. Jedna osoba stwierdziła, że jej potrzeby w tym zakresie zostały zaspokojone. Pozostałe 28 osób wskazywało na zróżnicowane potrzeby. 10 osób wskazało potrzebę doszkalania w postaci kursów i szkoleń takich jak: kursy z najnowszych aplikacji wykorzystywanych w edukacji, kursy przygotowywania materiałów/prezentacji dla osób z niepełnosprawnościami oraz nowych metod czytania, szkolenia z badań marketingowych, letnia szkoła z badań jakościowych w socjologii.

W/w osoby miały również potrzebę wsparcia finansowego ze strony Uczelni w zakresie: finansowania wspomnianych szkoleń, zakupu przez bibliotekę współczesnej literatury i udostępnienie jej nauczycielom na okres prowadzenia przedmiotu, zakupu narzędzi do pracy ze studentami, opłacania ekspertów zapraszanych na gościnne zajęcia. Wskazywano również na potrzebę wsparcia w obszarze: nawiązywania kontaktów z różnymi placówkami, w których można by realizować ćwiczenia praktyczne, zabezpieczania odpowiedniego wyposażenia, niezbędnego do prowadzenia zajęć. Pojawiały się również postulaty zwiększenia liczby godzin zajęć praktycznych.

Podsumowując, nauczyciele akademicy wyrazili zróżnicowane potrzeby w zakresie rozwoju swojej wiedzy, dotyczącej realizacji zajęć praktycznych. Respondenci wskazali na:

- umożliwienie samodoskonalenia z zakresu praktyki i pozyskiwanie finansowania w tym zakresie przez Uczelnię,
- umożliwienie sfinansowania przez uczelnię współczesnej literatury z zakresu związanego z danym przedmiotem i posiadania jej do użytku własnego na okres prowadzenia przedmiotu, zakupu narzędzi do pracy ze studentami,
- potrzebę szkoleń np. : z najnowszych aplikacji wykorzystywanych w edukacji, w zakresie zaburzeń i ich wpływu na możliwości przyswajania wiedzy przez studenta oraz kursów przygotowywania materiałów/prezentacji na zajęcia,
- potrzebę udziału w konferencjach,
- potrzebę integracji środowiska wykładowców APS w tworzeniu projektów w ramach wspólnych i uzupełniających się dziedzin,
- umożliwienie obserwacji zajęć wysoko ocenianych przez studentów.

2.6. Potrzeby nauczycieli akademickich w zakresie rozwoju swoich umiejętności dotyczących realizacji zajęć praktycznych typu ćwiczenia/warsztaty/laboratoria.

35 osób ankietowanych udzieliło odpowiedzi na wskazane pytanie, 2 osoby nie udzieliły odpowiedzi, 1 osoba wskazała na brak potrzeby rozwoju w zakresie swoich umiejętności, 1 osoba nie ma zdania w tej kwestii. Potrzeby nauczycieli akademickich w zakresie rozwoju swoich umiejętności dotyczących realizacji zajęć praktycznych podobnie, jak w przypadku potrzeb w zakresie rozwoju własnej wiedzy były bardzo zróżnicowane. Respondenci wskazywali następujące potrzeby: możliwość pracy w wybranym ośrodku np. klinicznym i poszerzenie swojej wiedzy praktycznej, większe wsparcie koleżeńskie oraz wymiana doświadczeń, współpraca w zakresie wzajemnego doskonalenia warsztatu dydaktycznego, udzielanie sobie konstruktywnej informacji zwrotnej, finansowanie szkoleń (przez Uczelnię), zwiększenie liczby kontaktów z placówkami wykorzystującymi multimodalne podejścia do terapii oraz zwiększenie liczby kontaktów z instytucjami pokrewnymi, zwłaszcza zagranicznymi. W obszarze szkoleń wskazywano na potrzebę uczestniczenia w kursach: języka migowego, języka ukraińskiego, z praktycznego zastosowania narzędzi internetowych, które będą wspierać procesy uczenia się, potrzeba uczenia się nowych metod/technik/form pracy, szkolenia z emisji głosu, rozwój umiejętności radzenia sobie ze stresem i niepokojem, rozwój umiejętności warsztatowych pracy z grupą, rozwój wiedzy w zakresie terminologii specjalistycznej w języku angielskim. Jeden z respondentów wskazał potrzebę dofinansowania przez Uczelnię pomocy potrzebnych na zajęcia z robotyki (baterie, żarówki). Pojawiły się negatywne opinie dotyczące hospitacji zajęć prowadzonych przez przełożonych oraz wskazanie na potrzebę planowania mniejszych grup ćwiczeniowych,

Podsumowanie: nauczyciele akademicy wyrazili zróżnicowane potrzeby w zakresie rozwoju swoich umiejętności dotyczących realizacji zajęć praktycznych i jako ważne w tym zakresie wskazują:

- potrzebę wymiany doświadczeń i współpracę w zakresie wzajemnego doskonalenia warsztatu dydaktycznego,
- udział w konferencjach i szkoleniach, np. nt. emisji głosu, praktycznego/specjalistycznego języka angielskiego, kurs języka migowego, szkolenia dotyczące radzenia sobie ze stresem, treningowe, z najnowszych aplikacji wykorzystywanych w edukacji, szkolenia poszerzające warsztat pracy nauczyciela akademickiego np z obszaru metod pracy,

- umożliwienie czasu na samorozwój i samokształcenie w większym wymiarze. Obecnie większość czasu zajmują działania związane ze sprawozdawczością i prowadzeniem dokumentacji,
- potrzebę zwiększenia kontaktów z placówkami wykorzystującymi multimodalne podejścia do terapii,
- potrzebę poszerzenia kontaktów z zewnętrznymi instytucjami z obszarów pokrewnych, zwłaszcza zwiększenie kontaktów zagranicznych,
- opinia negatywna nt. hospitowania zajęć przez przełożonych (nie sprzyjają one przyjaznej atmosferze).

2.7. Potrzeby nauczycieli akademickich w zakresie rozwoju swoich kompetencji społecznych dotyczących realizacji zajęć praktycznych typu ćwiczenia/warsztaty/laboratoria.

12 osób odpowiedziało w ankiecie, że nie ma żadnych potrzeb w tym zakresie. 5 osób nie udzieliło odpowiedzi na zadane pytanie. Jedna osoba określiła posiadane kompetencje w tym zakresie jako wystarczające. 22 osoby wskazały konkretne potrzeby w zakresie rozwoju swoich kompetencji społecznych. Wśród nich pojawiły się potrzeby uczestniczenia w: kursach dramy lub technik teatralnych, kursach indywidualizacji kształcenia w pracy z grupą, warsztatach na temat umiejętności pracy z grupą oraz umiejętności trenera grupowego, kursach poszerzających w zakresie kompetencji motywowania do pracy studenta niezmotywowanego, stała praca warsztatowa pozwalająca diagnozować i poprawiać swoje zdolności komunikacyjne i umiejętności nauczycielskie. Wskazywano również na potrzebę gratyfikacji (punktową plus godziny do pensum) ze strony Uczelni za udział w wydarzeniach ważnych dla środowiska praktyków.

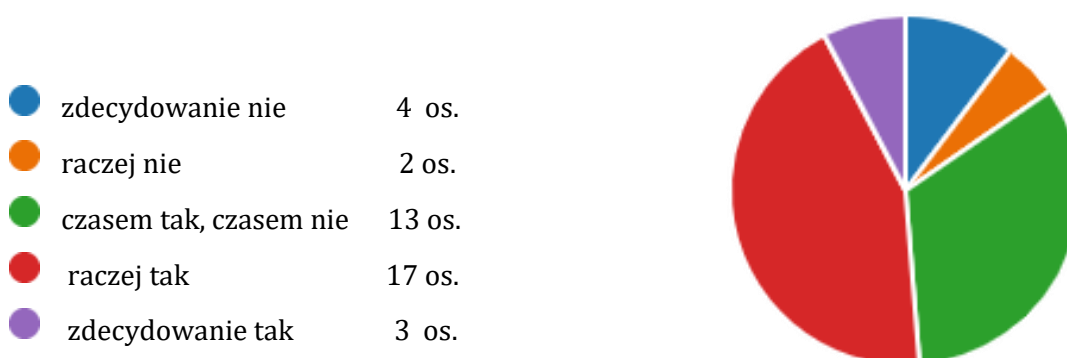
Podsumowując: nauczyciele akademicy deklarowali następujące potrzeby w zakresie rozwoju swoich kompetencji społecznych dotyczące realizacji zajęć praktycznych:

- kurs dramy lub technik teatralnych, asertywności, trenera grupowego, motywowania studentów do pracy, na temat pracy ze studentem trudnym, agresywnym, konfliktowym, roszczeniowym,
- wskazano na ograniczenia czasowe, wynikające z nadmiernej ilości obowiązków związanych z dydaktyką i sprawami organizacyjnymi,

- zasygnalizowano, aby była gratyfikacja (punktowa plus godziny do pensum) ze strony Uczelni za udział w wydarzeniach środowiska praktyków, które nie są konferencjami naukowymi lecz spotkaniami stanowiącymi platformę wymiany doświadczeń praktyków z danego środowiska.

2.8. Potrzeby nauczycieli akademickich w zakresie liczby godzin przewidzianych na realizację poszczególnych zajęć praktycznych prowadzonych umożliwiających osiągnięcie przez studenta zakładanych w programie efektów uczenia się.

2. Potrzeby nauczycieli akademickich w zakresie liczby godzin przewidzianych na realizację poszczególnych zajęć praktycznych prowadzonych umożliwiających osiągnięcie przez studenta zakładanych w programie efektów uczenia się.

W ocenie 52% nauczycieli akademickich pracujących w APS liczba godzin przewidzianych na realizację poszczególnych zajęć praktycznych jest wystarczająca do osiągnięcia przez studenta zakładanych w programie efektów uczenia się. 33% respondentów uzależnia swoją odpowiedź od okoliczności (*odp: czasem tak, czasem nie*). 15 % udzielonych odpowiedzi stanowią odpowiedzi negatywne (*odp: raczej nie, zdecydowanie nie*).

2.9. Potrzeby uczestniczenia w dokonywaniu zmian programowych w obszarze przedmiotów praktycznych.

3. Potrzeby uczestniczenia w dokonywaniu zmian programowych w obszarze przedmiotów praktycznych.

Zdecydowana większość nauczycieli akademickich pracujących w APS czuje potrzebę uczestniczenia w dokonywaniu zmian programowych w obszarze przedmiotów praktycznych (79%). 21% respondentów nie czuje takiej potrzeby.

2.10/11. Własne propozycje dotyczące zmian programowych.

Nie wszyscy respondenci, którzy czują potrzebę uczestniczenia w dokonywaniu zmian programowych składają własne propozycje programowe. Czyni to 66% ankietowanych nauczycieli akademickich. 33% uczestników badania nie składa propozycji zmian programowych w obszarze przedmiotów praktycznych. W uzasadnieniu bierności w procesie dokonywania zmian programowych pojawiały się głosy a takie jak: Nie wiadomo komu składać te potrzeby i zmiany programowe (4 osoby) oraz brak poczucia sprawstwa.

Wśród ofert zmian programowych, które zgłosili respondenci były następujące propozycje : podzielenie studentów na mniejsze podgrupy, zmiana treści programowych, modyfikacja programów studiów, zwiększenie liczby godzin prowadzonego przedmiotu, wprowadzenie nowej specjalności lub nowego warsztatu, rozłożenie zajęć w ciągu semestru w równych odstępach, wprowadzenie 45h warsztatu/treningu umiejętności interpersonalnych/społecznych, propozycje poszerzenia oferty fakultetów i seminariów, aktualizacja przedmiotów w taki sposób, żeby treści były przydatne studentom na rynku pracy, dzielenie się spostrzeżeniami i sugestiami z Dyrekcją i Radą Dyscypliny, sugestie zakresie poprawy jakości realizacji praktyk, dzielenie się wiedzą i doświadczeniem z innymi nauczycielami akademickimi.

2.12. Czy głos nauczycieli akademickich jest uwzględniany w procesie dokonywania zmian programowych?

- Tak 20 os.
- Nie 19 os.

4. Czy głos nauczycieli akademickich jest uwzględniany w procesie dokonywania zmian programowych?

W kwestii uwzględniania ich głosu w procesie dokonywania zmian programowych respondenci dzielą się na dwie, dość zbliżone wielkościami do siebie, grupy. 51% nauczycieli uważa, że ich głos jest wysłuchiwany, 49% respondentów uważa, że ich głos nie jest uwzględniany w procesie dokonywania zmian programowych.

2.13. Potrzeby nauczycieli akademickich dotyczące planowania prowadzonych przez siebie zajęć praktycznych.

6 osób z biorących udział w ankiecie nie udzieliło odpowiedzi na pytanie dotyczące potrzeb w zakresie planowania prowadzonych przez siebie zajęć praktycznych. Jedna osoba zapewniła, że jej potrzeby w tym zakresie są spełnione. Jedna z osób wskazała na problem planowania godzin odpracowywanych z powodu nieobecności nauczyciela. Trudnością w tym przypadku jest znalezienie wspólnych dla całej grupy terminów. Jedna osoba nie zrozumiała treści pytania. Pozostałe odpowiedzi zostały uporządkowane i ujęte w poniższej tabeli:

LP.	Treść potrzeb wskazanych przez nauczycieli	Częstość
1	Sugestie i uwagi w zakresie podziału grup ćwiczeniowych na mniejsze i elastyczności planowania procesu dydaktycznego, w tym	17

	<p>prowadzonych hospitaacji zewnętrznych/zajęć terenowych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych :</p> <ul style="list-style-type: none"> - tak aby można było wyjść do instytucji na hospitaacje albo elastycznie planować zajęcia tzn. jeśli na danym roku jest 5 grup ćwiczeniowych to zasadnym byłoby tak planować zajęcia, by do godz. 13.00 mieć przedmiot z jedną grupą ćwiczeniową i skończyć go w krótszym czasie np. miesiąca a potem z kolejną grupą ten sam przedmiot i następną, w ten sposób można by było wyjść do instytucji bez spieszenia się na kolejne zajęcia (wykładowcy lub grupy); -podział na grupy warsztatowe, planowanie dopasowane do programu innych zajęć; -różnicowanie godzin planowania zajęć - raz 1,5 jako zajęcia wprowadzające, 1,5 trochę teorii, a potem 4h na wyjście w teren - brak elastyczności działu planowania, Konieczność zamieniania się z innymi wykładowcami. System 1,5h jest niewydolny i niedostosowany do potrzeb. Podobny kłopot jest z odpracowywaniem zajęć; - bloki zajęć, zwłaszcza na studiach niestacjonarnych są często tak zbite, że niemożliwością jest pracować, nawet z przerwami, w takim trybie; - blokowanie zajęć na studiach stacjonarnych oraz niestacjonarnych: <ul style="list-style-type: none"> - np. dwa dni pod rząd. To znacznie ułatwia pracę naukową. Ale wiem, że jest to trudne, dlatego tak tylko marzę; - możliwość bardziej elastycznego planowania zajęć np. zblokowania w 3 jednostki lekcyjne, realizacja zajęć w wybrane dni; - aby uwzględniona była potrzeba prowadzenia zajęć w pracowni edukacji wczesnoszkolnej przy mniejszej ilości osób w grupie; - elastyczność doboru ilości godzin na hospitaację/zajęć terenowych. <p>Zgłoszenie do działu planowania potrzeby realizacji wybranego dnia na realizację hospitaację (przynajmniej w I cyklu);</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie tzw bloków zajęć, zwłaszcza dla studentów niestacjonarnych, zamiast 3 spotkań po 2,5 godziny co miesiąc, jedno 7,5 godzinne bardziej by się sprawdziło; - mniejsze grupy, więcej godzin dydaktycznych zaplanowanych na tego rodzaju zajęcia; zmniejszona liczba osób w grupie ćwiczeniowej; 	
--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> - czasem jest potrzeba kumulowania zajęć, bo tryb godzin zajęciowych jest nieadekwatnych do sposobu pracy. Za krótkie bloki zajęciowe w tygodniu; - powinny być zblokowane w 4-godzinne spotkania; - potrzeba zaplanowania realizacji zajęć praktycznych poza uczelnią w placówkach terapeutycznych; - wyznaczanie w planie godzin na hospitacje zewnętrzne; - dla studentów niestacjonarnych czas na poszczególne zajęcia jest zbyt mały 	
2	<p>Sugestie i uwagi w zakresie planowania zajęć w pomieszczeniach dostosowanych do charakteru prowadzonych zajęć oraz ich wyposażenia w odpowiedni sprzęt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nie dysponuję salą przedmiotową. Moim przedmiotem jest - bardzo praktyczne - wychowanie/edukacja techniczna. Nie dysponujemy pracownią techniczną (stoły do pracy w drewnie: imadła, dłuta,...) dlatego ograniczam się do pracy z przedmiotami, które nie wymagają takiej aktywności. Ponieważ podobne warunki panują w przedszkolach nie zgłaszałem tego zapotrzebowania przełożonym, ale w końcu chcemy zmienić rzeczywistość, chcemy aby dzieci zaczęły pracować w drewnie i metalu. Aby to zrobić, jako nauczyciel muszę mieć odpowiednie warunki; - duża stała sala dedykowana do potrzeb przedmiotu; - Odpowiednio wyposażone sale dydaktyczne oraz klimatyzacja w nich obecnie praktycznie cały semestr prowadzenie zajęć w niektórych salach było skrajnie dla wszystkich dyskomfortowe, bo do końca kwietnia kaloryfery grzały jak szalone pomimo, że było już bardzo ciepło, a zareagowano z ich przykręceniem dopiero po kilku monitach, po zakończeniu tego fatalnego okresu grzewczego przy słonecznej pogodzie wytrzymanie w salach znowu nie było możliwe, gdyż rolety nie pomogły przeciwdziałać duchocie; dodatkowo niewygodne krzesła, stłoczone stoliki jak w podstawówce, na których przestawienie do potrzeb zajęć praktycznych trzeba przeznaczyć minimum kwadrans sprawia, że uznaję te warunki pracy za wprost fatalne dla jakości kształcenia; - zakup przez Uczelnię licencji na oprogramowanie (zainstalowane w pracowni, np. graficznej) i na komputerze osobistym, tak abym mogła 	5

	<p>przygotowywać materiały pracując w domu, a nie czekając na dogodny termin i wolną salę, w której są one zainstalowane;</p> <p>- sala (przygotowana do zajęć); sprzęt: flipchart, pisaki, narzędzia pracy</p>	
3	<p>Sugestie i uwagi w zakresie dostosowania planu i programu zajęć do potrzeb osiągnięcia wymaganych efektów kształcenia oraz wynikające z podniesienia jakości kształcenia:</p> <p>- Chciałabym mieć wpływ na to jakie dostaje zajęcia (a co najmniej w połowie godzin takiego wpływu nie mam) oraz w jaki sposób osiągamy efekty (nie ja układałam sylabus) ;</p> <p>- Chodzi przede wszystkim o ustalenie, że niektóre zajęcia nie mogą być zaplanowane razem w jednym semestrze. Plan powinien zakładać zajęcia ogólne, a potem bardziej szczegółowe. Niestety teraz jest to bez znaczenia i wszystko jest zmiksowane w absurdalny nieraz sposób;</p> <p>- żeby laboratoria planować w środkowej części dnia. Nie za wcześnie i nie za późno;</p> <p>- czas planowania tego typu zajęć (przed południem), kiedy aktywność studentów jest większa i służy refleksyjności;</p> <p>- studenci najbardziej by skorzystali, gdyby mój warsztat ten był w letnim semestrze drugiego roku. W tej chwili odbywa się w semestrze zimowym, kiedy studenci nie znają jeszcze metod badawczych stosowanych w socjologii;</p> <p>- uzgadnianie treści zajęć z tego samego obszaru tak, by stanowiły spójną całość;</p> <p>- uwzględnianie podczas planowania obsady kompetencji prowadzących, uzgadnianie nazwisk prowadzących</p>	7
4	<p>Sugestie i uwagi w zakresie dostosowania planu i programu zajęć do potrzeb indywidualnych nauczycieli:</p> <p>- Chciałabym mieć wpływ na to jak wygląda mój tydzień pracy. Od jakiegoś czasu panie z Biura Planowania Kształcenia nie chcą przyjmować moich/naszych preferencji dotyczących planów zajęć. Czuję się niewolnikiem APSu, do połowy września nie mogę zagwarantować rodzinie, że będę jakimkolwiek wsparciem w godzinach popołudniowych, bo Biuro Planowania Kształcenia jest dysponentem</p>	2

	<p>mojego czasu od 8 rano do 18. Tak nie jest nawet w korporacjach. Co z tego że ostatecznie zajęcia zajmują mi tylko jeden dzień w tygodniu po południu, jak akurat wtedy są zajęcia na które chcę dowozić moje dziecko (a zapisywałam je na początku września). Chciałabym aby panie z Biuro Planowania Kształcenia udzielały informacji na początku września (i w styczniu), jak roboczo wygląda plan, oczywiście z zastrzeżeniem, że plan się może zmienić. Chciałabym aby etap tworzenia siatki Planowanego Obciążenia Dydaktycznego był jawny. Dobrą praktyką jest to, co się dzieje w niektórych zakładach/katedrach, że wszystko odbywa się na edytowalnych arkuszach. Nikt nie dostaje niczego dla niego przygotowanego od przełożonego, tylko sam wpisuje siebie;</p> <p>- chcę móc jednocześnie prowadzić badania naukowe. Plan zajęć powinien uwzględniać również te obowiązki pracownika.</p>	
--	--	--

Podsumowując, potrzeby nauczycieli akademickich dotyczące planowania prowadzonych przez siebie zajęć praktycznych w decydującej większości oscylują wokół 4 obszarów. Najczęściej powtarzający się zakres to: sugestie i uwagi w zakresie podziału grup ćwiczeniowych na mniejsze i elastyczności planowania procesu dydaktycznego, w tym prowadzonych hospitaacji zewnętrznych/zajęć terenowych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych (17 odpowiedzi). Wśród tych wypowiedzi najczęściej powtarzają się opinie dotyczące sposobu blokowania godzin przeznaczonych na zajęcia praktyczne oraz uwagi sugerujące podział dużych grup studenckich na mniej liczne. Kolejny zakres dotyczy sugestii i uwag w zakresie dostosowania planu i programu zajęć do potrzeb osiągnięcia wymaganych efektów kształcenia oraz wynikających z potrzeby podniesienia jakości kształcenia (7 wypowiedzi). W tej grupie najczęściej powtarzające się uwagi dotyczą zwiększenia wpływu nauczyciela na planowanie zajęć, wyboru prowadzonych przez siebie zajęć i dostosowanie ich do swoich kompetencji oraz dostosowania najodpowiedniejszych godzin zajęć praktycznych do możliwości percepcyjnych studentów. Trzeci zakres opinii dotyczy sugestii i uwag w zakresie planowania zajęć w pomieszczeniach dostosowanych do charakteru prowadzonych zajęć oraz ich wyposażenia w odpowiedni sprzęt (5 wypowiedzi). Ostatnia grupa to dotyczące uwagi w zakresie dostosowania

planu i programu zajęć do potrzeb indywidualnych nauczycieli. (2 wypowiedzi). Te wypowiedzi wskazują m.in. na potrzebę przekazywania pracownikom planu zajęć na początku września, tak aby nauczyciele, będący rodzicami mogli planować również zajęcia swoich dzieci uwzględniając swoje obowiązki dydaktyczne.

2.14./15 Opinia nauczycieli akademickich dotycząca dostosowania sal dydaktycznych do prowadzonych zajęć praktycznych:

5. Opinia nauczycieli akademickich dotycząca dostosowania sale dydaktyczne do prowadzonych zajęć praktycznych

75% nauczycieli akademickich pracujących w APS jest niezadowolonych z dostosowania sal dydaktycznych do prowadzonych przez siebie zajęć praktycznych. Dla 26% respondentów obecna sytuacja jest zadowalająca. W uzasadnieniu tej oceny pojawiają się odpowiedzi wskazujące na zwiększenie mobilności wyposażenia sal, tak aby można je było dostosowywać do różnych potrzeb: Ciężkie ławki, brak dywanu, wykładziny lub karimat, brak podwieszonych pod sufitem do huśtawek, drabinek przy ścianie, brak tablic z liniaturą: wystarczyłyby stoliki na kółkach i lżejsze krzesła, ruchome tablice, ewentualnie dywan czy karimaty; Przemieszczanie ławek i krzeseł zajmuje czas, tworzy hałas, wprowadza złą atmosferę; trzeba często szurać ławkami, by móc stworzyć przestrzeń do siedzenia w kręgu, nie ma przestrzeni na pracy w kręgu, nie ma wydzielonej sfery, gdzie można swobodnie popracować, zrelaksować się, poszukać informacji i integrować się - potrzebujemy więcej sal takich jak i -lab!!! potrzebuję też sali, gdzie mam dostęp do zlewu, gdzie mogę sadzić rośliny, umyć ręce; chodzi o fatalne frontalne ustawienie ławek - gdyby ławki były lżejsze (może 1-osobowe) łatwo byłoby z nich ułożyć inny układ, przesunąć je itp. Respondenci wskazują również na potrzebę wyposażenia sal, z których korzystają w sprawny sprzęt komputerowy, audiowizualny, tablice. Pojawiają się również opinie dotyczące estetyki sal. Według jednego z respondentów są one „duszne, zatłoczone kiepskimi stolikami i krzesłami sale, brak flipchartów, brak roślinności

i pobudzających wyobraźnię elementów dekoracyjnych to mało stymulujące otoczenie, z uwagi na możliwości zmiany tego - mamy utalentowanych studentów edukacji artystycznej, postuluję odświeżenie Akademii ciekawymi muralami i innego typu efektami estetycznymi.”

2.16./17. Opinia nauczycieli akademickich dotycząca dostosowania liczby studentów w grupach do charakteru prowadzonych zajęć praktycznych:

6. Opinia nauczycieli akademickich dotycząca dostosowania liczby studentów w grupach do charakteru prowadzonych zajęć praktycznych

54 % respondentów uważa, że liczba studentów w grupach uczestniczących w prowadzonych przez siebie zajęciach praktycznych jest dostosowana do charakteru tych zajęć. 46% nauczycieli wyraziło swoje niezadowolenie w badanym obszarze. W uzasadnieniu wypowiedzi respondenci wyraźnie określają optymalną liczebność grupy. Waha się ona między 8 a 16 osobami w grupie. Najczęściej wskazywaną liczbą osób jest 12. Zdecydowanie negowana była zasadność tworzenia grup w przedziale od 20 do 30 osób.

2.18. Dostępność poszczególnych udogodnień dydaktycznych niezbędnych w procesie kształcenia praktycznego:

Analizując dostępność do Internetu należy zauważyć, że aż 61,5 % badanych twierdzi, że wsparcie jest na odpowiednim poziomie, tylko 23,1 uważa, że w tym zakresie jest za mało wsparcie.

Dostępność do urządzeń multimedialnych dla 38,4% badanych jest raczej niewystarczające lub zupełnie niewystarczające, jednak podobny odsetek uważa, że wsparcie jest adekwatne do potrzeb (41 %).

Analizując wsparcie w zakresie dostępnego aktualnego oprogramowania, to należy podkreślić, że dla 25,6% jest raczej wystarczające, natomiast tylko dla 7,7% jest zdecydowanie

wystarczające. Aż 2-,5% badanych nie ma zdania na ten temat. Wiele osób badanych zgłasza problem z dostępnością do ksero i skanera (odpowiednio 30,8% i 28,2%).

W opinii badanych problem stanowi baza materiałów pisarskich do realizacji zajęć – aż 46,2% uważa, że dostępność jest zupełnie lub raczej nie wystarczająca (po 23,1%).

Z analizy uzyskanych danych wynika również, że sale nie są dostosowane do potrzeb prowadzących- aż 41% uważa, że sale są raczej niewystarczające, a 28,2% zupełnie niewystarczające.

Badani pozytywnie ocenili dostęp do zasobów biblioteki- jako niewystarczające oceniło tylko 10,3% respondentów.

Analizując dane dotyczące programów metodycznych aż 46,2% badanych nie potrafiło ocenić, zaznaczając odpowiedź -trudno powiedzieć.

2.19. Ocena poszczególnych komórek organizacyjnych biorących udział w procesie planowania i realizacji zajęć praktycznych.

Dział praktyk pozytywnie oceniło 43,6% (zdecydowanie wystarczająco 33,3% a wystarczająco 10,3%), w przypadku 23,1% badani nie oczekują żadnej pomocy w tym zakresie. Oceniając dział informatyczno- medialny również respondenci wypowiedzieli się pozytywnie. W zakresie działalności Biura Spraw Studenckich aż 33,3% nie ma zdania, ale pozostali badani w 35,9% oceniło pomoc jako wystraszającą, a 20,5% nie oczekuje żadnej współpracy z Biurem. Analizując wsparcie ze strony Biura Planowania Kształcenia aż 43,6% uważa, że wsparcie jest wystarczające, a 20,5% twierdzi, że jest zupełnie wystarczające.

Pozytywnie w analizowanym zakresie oceniono Sekretariaty oraz Dyrektorów Studiów, podobnie jak kierowników specjalności oraz zakładów/ katedr.

2.20/21. Potrzeba wsparcia ze strony instytucji zewnętrznych.

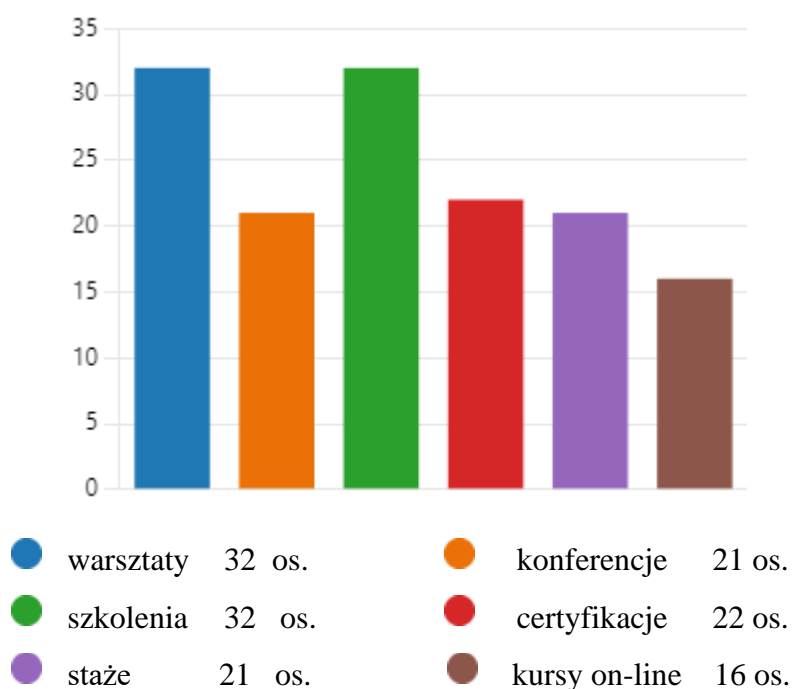
Zdecydowanie większość osób (83 %) oczekuje/ zgłasza potrzeby w zakresie wsparcia udzielanego przez instytucje zewnętrzne.

W toku badań próbowano ustalić zakres wsparcia udzielanego przez instytucje zewnętrzne. Najczęściej powtarzające się potrzeby w tym zakresie to: poszerzenie bazy stałych współpracujących placówek blisko z Uczelnią, poszerzenie bazy o organizacje pozarządowe, spotkania z praktykami, hospitacje, wizyty studyjne, wychodzenie w teren, odwiedzanie przestrzeni zielonych (ogród botaniczny, zoo, parki, puszcza - trzeba mieć czas, by tam dojechać), w przypadku języków obcych - wizyty w szkołach, placówkach, odwiedzanie

instytucji obcojęzycznych, poznanie choć trochę faktycznej specyfiki pracy w specjalności, z którą się współpracuje w grupach w ramach zajęć.

Część badanych zgłasza potrzebę wynagrodzeń dla opiekunów praktyk w placówkach oraz dla zapraszanych specjalistów.

2.22. Formy doskonalenia warsztatu pracy:

7. Formy doskonalenia warsztatu pracy

Z analizy materiału empirycznego wynika, że najwięcej osób chciałoby skorzystać z warsztatów lub szkoleń (po 32 osoby). Na pozyskaniu certyfikacji zależy 22 osobom; stażami oraz uczestnictwem w konferencjach zainteresowanych jest po 21 osób. Najmniejszym zainteresowaniem cieszą się kursy on – line (16 osób).

2.23. Inne potrzeby w zakresie doskonalenia własnego warsztatu pracy

Respondenci wskazują na następujące potrzeby w zakresie doskonalenia własnego warsztatu pracy: ukończenie studiów podyplomowych/kwalifikacyjnych z obszaru własnych zainteresowań naukowych, uczestnictwo w szkoleniach, warsztatach, certyfikacjach, kursach online, szkolenie z coachingu oraz TSR, tutoring; uczestnictwo w szkoleniach dotyczących pracy z grupą oraz motywowania do uczenia się, oceniania procesu uczenia się; wizyty studyjne w innych krajach; uczestnictwo w zajęciach plenerowych i warsztatowych. Innego rodzaju

potrzeby w tym obszarze koncentrują się wokół potrzeby dialogu i wymiany doświadczeń między przełożonymi i nauczycielami prowadzącymi zajęcia (Chciałabym, żeby ktoś nie tylko opowiadał jak można robić lepsze zajęcia, ale też żeby chciał ze mną rozmawiać 1:1. Wówczas ja mogłabym opowiedzieć o tym co jest dla mnie trudnością i razem można poszukać wtedy rozwiązań, potrzeba zaufanego mentora, najlepiej niebędącego moim szefem, kogoś kto będzie konstruktywnie oceniał moje zajęcia -opisowo, nie procentowo, bo to może być pomocne). Pojawił się również głos dotyczący potrzeby dialogu na temat roli studiów w karierze zawodowej studenta. Dwie osoby wskazały potrzebę do pensum wliczania szkoleń i staży.

3. Rekomendacje

Zdecydowana większość respondentów prowadziła zajęcia o charakterze praktycznym w przeciągu ostatnich 4 lat.

1. Ankietowani wskazywali na potrzeby związane z procesem kształcenia praktycznego realizowanego w Akademii w zakresie:
  - warunków pracy
  - organizacji zajęć
  - realizacji praktyk
  - zasad komunikowania się ze Studentami
  - pomocy w obsłudze sprzętu komputerowego

Rekomendacje w zakresie poprawy warunków pracy dotyczą wyposażenia sal zajęciowych w mobilne meble, które można ustawiać według własnych potrzeb oraz poprawy estetyki wnętrz. Wskazano również na konieczność wyposażenia wszystkich sal przeznaczonych do kształcenia praktycznego w sprawny sprzęt komputerowy z aktualnym oprogramowaniem oraz mikrofonami umożliwiającymi prowadzenie zajęć hybrydowych. Niezbędne jest również stałe serwisowanie sprzętu w salach i uzupełnianie brakującego okablowania. Respondenci wskazali na braki w wyposażeniu sal w pomoce dydaktyczne, sensoryczne, sprzęt biurowy oraz terapeutyczny. Wskazano potrzebę stworzenia pracowni specjalistycznych do nauczania robotyki oraz sal przeznaczonych do realizacji zajęć treningowych.

Rekomendacje w zakresie organizacji zajęć dotyczą zaplanowania czasu na wyjścia z grupami w teren, spotkania ze specjalistami zewnętrznymi oraz finansowania typu zajęć. Wskazane jest również finansowanie praktyk innych niż pedagogiczne.

Zgłoszono potrzebę ustalenia na poziomie uczelni zasad komunikowania się ze studentami, którzy ujawniają się jako osoby niebinarne.

W obszarze pomocy w obsłudze sprzętu rekomendowano pomoc techniczną podczas wykonywania napisów/transkrypcji do filmów edukacyjnych.

2. Respondenci krytycznie ocenili wsparcie ze strony uczelni związane z rozwojem zawodowym. Wskazywano na samodzielne poszukiwania grantów, projektów czy konferencji. Po raz kolejny respondenci zwrócili uwagę na przestarzały, często nie działający sprzęt komputerowy oraz na konieczność używania sprzętu prywatnego.
3. Ponad połowa respondentów posiada wiedzę na temat pozyskiwania wsparcia nauczycieli w sytuacjach pracy ze studentami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Jednak znaczny odsetek nauczycieli (38 %) tej wiedzy nie posiada.

W obszarze wsparcia związanego z pracą ze studentami o specjalnych potrzebach edukacyjnych respondenci wskazują na dobrą współpracę z uczelnianym Pełnomocnikiem Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Ankietowani zgłaszają potrzebę przygotowania do pracy ze studentami ze spectrum autyzmu lub z zespołem Aspergera. Rekomendowane jest zorganizowanie szkoleń i warsztatów w tym zakresie.

4. Nauczyciele akademicy wyrazili zróżnicowane potrzeby w zakresie rozwoju swojej wiedzy dotyczącej realizacji zajęć praktycznych.

Rekomendowano potrzeby finansowania przez Uczelnię: własnego doszkalania z zakresu praktyki, szkoleń z wykorzystywania najnowszych aplikacji o charakterze edukacyjnym, szkoleń z obszaru przygotowywania materiałów/prezentacji oraz szkoleń z zakresu zaburzeń i ich wpływu na możliwość przyswajania wiedzy przez studentów. Wskazywano na potrzebę finansowania przez Uczelnię współczesnej literatury z obszaru związanego z danym przedmiotem i posiadania jej do użytku własnego na okres prowadzenia przedmiotu, zakupu narzędzi pracy ze studentami. Rekomenduje się również integrację środowiskową wykładowców APS w tworzeniu projektów w ramach wspólnych i uzupełniających się dziedzin oraz umożliwienie obserwacji zajęć prowadzonych przez nauczycieli akademickich wysoko ocenianych przez studentów.

5. Nauczyciele akademicy wyrazili zróżnicowane potrzeby w zakresie rozwoju swoich umiejętności dotyczących realizacji zajęć praktycznych oraz wskazali na potrzebę wymiany doświadczeń i współpracę (w tym zagraniczną) w zakresie wzajemnego doskonalenia warsztatu dydaktycznego.

Respondenci uważają, że zbyt dużo czasu przeznaczają na sprawozdawczość oraz prowadzenie dokumentacji. Ten stan uniemożliwia im samorozwój i samokształcenie w większym wymiarze czasowym. Nauczyciele negatywnie oceniają hospitowanie własnych zajęć. Wskazano na potrzebę gratyfikacji (punktowej, uwzględnienie jako godziny do pensum) za udział w wydarzeniach środowiskowych, które nie są konferencjami naukowymi.

W omawianym obszarze rekomenduje się również organizację szkoleń tematycznych dotyczących:

- emisji głosu,
  - praktycznego/specjalistycznego języka angielskiego,
  - umiejętności radzenia sobie ze stresem,
  - z najnowszych aplikacji wykorzystywanych w edukacji,
  - z języka migowego
6. W zakresie rozwoju swoich kompetencji społecznych nauczyciele akademicy rekomendowali potrzebę organizacji kursów obejmujących tematykę:
- dramy lub technik teatralnych,
  - asertywności,
  - trenera grupowego,
  - motywowania studentów do pracy,
  - pracy ze studentem trudnym, agresywnym, konfliktowym, roszczeniowym
7. Prawie 80% respondentów odczuwa potrzebę uczestniczenia w dokonywaniu zmian programowych w obszarze przedmiotów praktycznych oraz składa propozycje zmian programowych. Tylko połowa uważa, że ich głos jest uwzględniany. Część respondentów nie wie do kogo może zgłaszać swoje propozycje zmian, Rekomendacją jest wskazanie instytutowych jednostek zajmujących się zmianami programowymi lub osób do których bezpośrednio można zgłosić swoje potrzeby w tym zakresie oraz informowanie wszystkich pracowników o takich osobach.
8. Z analizy uzyskanych danych wynika również, że sale nie są dostosowane do potrzeb prowadzących- aż 41% uważa, że sale są raczej niewystarczające, a 28,2% zupełnie niewystarczające.

Rekomenduje się mobilne wyposażenie wnętrz z możliwością przestawiania układu mebli i dostosowania ich do własnych potrzeb. Istotnym aspektem jest poprawa estetyki sal, wzbogacenie o roślinność oraz elementy dekoracyjne, murale i tym podobne elementy pobudzające do twórczego myślenia i stymulujące wyobraźnię. Nauczyciele wskazują na konieczność współpracy w tym zakresie z Instytutem Edukacji Artystycznej. Rekomenduje się wydzielenie sal do zajęć praktycznych o różnych wielkościach przeznaczonych dla małych i dużych grup ćwiczeniowych oraz wydzielenie sal do zajęć terapeutycznych. Ważne jest wyposażenie sal w sprawny sprzęt komputerowy, rzutniki, mikrofony zbierające, sprzęt biurowy oraz pomoce dydaktyczne oraz terapeutyczne. Respondenci rekomendują więcej pomieszczeń takich jak i-lab.

9. Potrzeby nauczycieli wynikające z planowania prowadzonych przez siebie zajęć praktycznych dotyczą:

- elastycznego planowania zajęć, uwzględniających np wyjście do instytucji na hospitage
- tworzenia bloków zajęciowych tak, aby można było realizować pracę naukową
- tworzenia bloków zajęciowych na studiach niestacjonarnych

Rekomenduje się również przekazywanie informacji o planach zajęć w semestrze jesienno-zimowym z początkiem września.

10. Analizując dostępność do Internetu należy zauważyć, że aż 61,5 % badanych twierdzi, że wsparcie jest na odpowiednim poziomie, tylko 23,1 uważa, że w tym zakresie jest za małe wsparcie.

Dostępność do urządzeń multimedialnych dla 38,4% badanych jest raczej niewystarczające lub zupełnie niewystarczające, jednak podobny odsetek uważa, że wsparcie jest adekwatne do potrzeb (41 %).

Analizując wsparcie w zakresie dostępnego aktualnego oprogramowania, to należy podkreślić, że dla 25,6% jest raczej wystarczające, natomiast tylko dla 7,7% jest zdecydowanie wystarczające. Aż 2-,5% badanych nie ma zdania na ten temat.

Wiele osób badanych zgłasza problem z dostępnością do ksero i skanera (odpowiednio 30,8% i 28,2%).

W opinii badanych problem stanowi baza materiałów pisarskich do realizacji zajęć – aż 46,2% uważa, że dostępność jest zupełnie lub raczej nie wystarczająca (po 23,1%).

Badani pozytywnie ocenili dostęp do zasobów biblioteki- jako niewystarczające oceniło tylko 10,3% respondentów.

Analizując dane dotyczące programów metodycznych aż 46,2% badanych nie potrafiło ocenić, zaznaczając odpowiedź -trudno powiedzieć.

W obszarze dostępności udogodnień dydaktycznych niezbędnych w procesie kształcenia rekomenduje się poprawę dostępności do ksero i skanera oraz bazy materiałów pisarskich.

11. Ocena poszczególnych komórek organizacyjnych biorących udział w procesie planowania i realizacji zajęć praktycznych

Dział praktyk pozytywnie oceniło 43,6% (zdecydowanie wystarczająco 33,3% a wystarczająco 10,3%), w przypadku 23,1% badani nie oczekują żadnej pomocy w tym zakresie. Oceniając dział informatyczno- medialny również respondenci wypowiedzieli się pozytywnie. W zakresie działalności Biura Spraw Studenckich aż 33,3% nie ma zdania, ale pozostali badani w 35,9% oceniło pomoc jako wystraszającą, a 20,5% nie oczekuje żadnej współpracy z Biurem. Analizując wsparcie ze strony Biura Planowania Kształcenia aż 43,6% uważa, że wsparcie jest wystarczające, a 20,5% twierdzi, że jest zupełnie wystarczające.

Pozytywnie w analizowanym zakresie oceniono Sekretariaty oraz Dyrektorów Studiów, podobnie jak kierowników specjalności oraz zakładów/ katedr.

12. Zdecydowana większość nauczycieli akademickich biorących udział w ankiecie odczuwa potrzebę współpracy z instytucjami zewnętrznymi w ramach realizacji efektów uczenia się i treści programowych zajęć praktycznych

Rekomendowany zakres wsparcia udzielanego przez instytucje zewnętrzne:

- Poszerzenie bazy stale współpracujących placówek o te znajdujące się blisko z uczelni,
- poszerzenie bazy o organizacje pozarządowe,
- spotkania z uznanymi specjalistami z różnych dziedzin kształcenia praktycznego, hospitacje, wizyty studyjne,
- wychodzenie w teren, odwiedzania przestrzeni zielonych (ogród botaniczny, zoo, parki, puszcza – w tym zaplanowanie czasu na dojazd w miejsca odległe)
- w przypadku języków obcych - wizyty w szkołach, placówkach, odwiedzanie instytucji obcojęzycznych,
- praktyczne zapoznanie ze specyfiką pracy w danej specjalności.

Część badanych zgłasza potrzebę wynagrodzeń dla opiekunów praktyk w placówkach oraz zapraszanych specjalistów.

13. W obszarze doskonalenia własnego warsztatu pracy przede wszystkim pojawia się rekomendacja takich form jak warsztaty i szkolenia. W drugiej kolejności respondenci wskazują: staże, konferencje, certyfikacje.

Nauczyciele akademicy wykazują potrzebę przede wszystkim uczestniczenia w: certyfikacjach dających specjalistyczne uprawnienia, szkoleniach, kursach, studiach podyplomowych, tutoring, wizytach studyjnych za granicą, couchingu, kursach terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach.

14. W obszarze wskazanym jako inne potrzeby w zakresie doskonalenia własnego warsztatu respondenci rekomendują rozważenie możliwości zaliczania do pensum czasu staży i szkoleń.